

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

4. Quinam eligi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

Principis) non interfint electioni per vim, nec se immisceant cum auctoritate, nec ferant suffragium, sed solum tanquam defensores eligentium, id recte fit; non tamen deberent esse physice presentes in ipso actu & loco electionis. Fagn. in c. 43. cit. imò tanquam testes vel Notarii possent etiam esse presentes ipsi actui. In quibusdam etiam locis consuetudo obtinuit, ut non tantum mors defuncti Prælati intimanda sit Principi sæculari, vel Patrono, ejusque petatur consensus (vel potius patrocinium vel defensio) ad futuram electionem, ut sit in Bavaria secundum Concordata inter hujus provincie Principes, & locorum Episcopos inita anno 1583. sed etiam ut Princeps sæcularis suos Commissarios ablegat ad electiones Prælatorum, præsertim Regularium, absque voto tamen electivo & assistentia physica in conclavi electionis; cui postea electio facta insinuari, vel etiam consensus desuper requiri debeat ut permittit etiam c. 14. b. t. quem tamen Princeps sæcularis negare nequit, nisi canonicum subesse impedimentum ostendat. Innoc. in c. 28. b. t. Laym. c. 3. q. 22. Si verò Laicus per vim intereffet, vel suffragium ferret, repugnantibus tamen & protestantibus Clericis, valeret quidem electio ex solis Clericorum suffragiis, non attempto suffragio laici; nihilominus tamen in odium violentæ præsumptionis cassari posset electio. Secunda pars assertionis constat inde, quia Pontifex plenariam habet potestatem circa omnia beneficia, & laicos, qui Jure Naturali aut Divino non probantur esse incapaces possidendi juris spiritualis, utique ad id habilitare potest, & actu habilitavit ad jus Patronatus (quod est æque spirituale, vel spirituali annexum, ac jus eligendi) ut patet ex pluribus ec. de Jure Patron. Tertia pars habetur ex c. 56. b. t. Quod autem laici nequeant præscribere jus eligendi, clarum est, quia citra privilegium Apostolicum illius possidendi capaces non sunt: præscriptio autem sine possessione nec incipit, nec currit, ut est explorati Juris. Si tamen præscriptio esset immemorialis, præsumeretur privilegium Apostolicum præcessisse. Quarta pars fuit exinde, quod nullus, nisi Papa, Jus Commune Ecclesiasticum, vi cuius inhabiles sunt laici, tollere potest. Quare nec per donationem, nec per pactum cum Clericis electoribus, nec per compositionem vel transactionem ad laicos devenire potest jus eligendi. per c. 51. cit.

20. Oppones 1. Electio Episcoporum olim non à Clero tantum, sed etiam à Populo fiebat. can. 13. 18. 34. d. 63. can. fin. d. 51. Imò in can. Hadrianus 22. § seq. d. cit. legitur Hadrianus Pontifex Carolo M. & Leo VIII. Ottoni I. dedisse potestatem eligendi ipsum summum Pontificem: ergo antiqua & purior Ecclesia concessit laicis potestatem eligendi, quam recentiores Pontifices iis per tyrannidee rursus ademerunt. 2. S. Cyprianus in Epist. 68. ait, traditionem Divinam & Apostolicam esse, ut Episcopus eligatur, præsentem populo: ergo hoc jus non potest ipsi adimi ab Ecclesia. Et hæc duo argumenta importunè oggerunt Hæretici. 3. laici sunt capaces Juris Patronatus, quod tamen est spi-

rituale. per c. 16. de Jure Patr. ergo. 4. quidquid potest acquiri per privilegium Principis, acquiri etiam potest per consuetudinem vel præscriptionem immemorabilem, ut habet commune brocardicum inter DD. sed jus eligendi à laicis obtineri potest per privilegium Apostolicum: ergo. 3. ad 1. Populus quidem olim interfuit electionibus, at non dando suffragium, sed vel postulando aut nominando aliquem, à Clero postea liberè eligendum: vel ferendo testimonium de probitate personæ eligendæ: vel consentiendo in electionem à Clero factam. can. 1. d. 62. can. 12. § 26. d. 63. Quod additur de privilegio Imperatoribus concessio in ordine ad eligendum Pontificem, fabulosum est & incaute descriptum ex Sigeberto & Luitprando, qui historiam male referunt, ut ostendit Bellar. Anastas. Biblioth. & alii puriores Historici. Si tamen verum esset, nihil faceret contra assertionem nostram, qui dicimus, ex privilegio Apostolico posse competere laicis jus eligendi. Sed tale privilegium sine ulla tyrannide à successoribus revocari potuisset. Ad 2. S. Cyprianus per traditionem Divinam & Apostolicam non intellexit præceptum Divinum & Apostolicum, sed usum & morem, quod tum in veteri Testamento, tum in novo (ex gratia Apostolorum & Pontificum permissione) electionibus interfuit populus. Ad 3. N. Conf. quia Papa laicos per universale privilegium habilitavit ad jus Patronatus, non ad jus eligendi: fortè ex hac ratione; quia jus eligendi plerumque est circa Prælatos Ecclesiasticos, quorum auctoritatem in spiritualibus non decet dependere à sæcularibus: deinde jus eligendi est longè fortius, quàm jus præsentandi; nam electio tribuit jus electo, non verò præsentatio; præsentatus enim jus spirituale primum acquirit per Institutionem à Superiore Ecclesiastico. Ad 4. D. Ma. nisi consuetudini vel præscriptioni resistat jus, & præscribens sit incapax possidendi. C. Ma. secus. N. Ma. &c.

§. 4.

Quinam eligi possint, seu vocem passivam habeant.

Sciendum; cum juxta c. 7. b. t. c. 7. § 37. 21 eod. in 6. & alia, eligendus sit dignus, qui nemp sit legitimè thoro natus, debita ætate instructus, gravitate morum & litterarum scientià commendabilis &c. ita ut scienter eligentes indignum in Episcopum præter privationem juris eligendi suspendantur triennio à beneficiis, quæ obtinent in Ecclesia illa, in qua elegerunt indignum; idcirco inquirendum hic esse, quinam tam Jure Naturali quàm Positivo repellantur à Prælaturis velut indigni & inhabiles. Porro indignitas hæc & inhabilitas oritur ex triplici fonte, nimirum ex defectu, delicto, & censuris. Ut ista enucleatius pateant,

Dico 1. Ineligibiles ex defectu sunt 1. rationis incapaces, saltem non plenæ, ut infantes, amentes, furiosi, impuberes. 2. nondum egressi 30. ætatis annum in ordine ad Episcopatum: in ordine ad alias dignitates & prælaturas inferiores, quibus cura parochialis annexa est,

est, necdum ingressi 25. ætatis annum. 3. illiterati. Trid. requirit, ut eligendus in Episcopum sit Doctor aut Licentiatus in Theologia, vel Jure Canonico, aut saltem tali testimonio alicujus Academiæ instructus, quo judicetur idoneus ad alios docendos. 4. destituti debito Ordine; nam ordinandus in Episcopum vel Archiepiscopum debet prius saltem per 6. menses fuisse in Subdiaconatu; quia juxta constitutionem *Unus Apostolica* Greg. XIV. debet fuisse in Sacris: ad inferiores autem Prælaturas sufficit, si eligendus intra annum à die adeptæ possessionis Sacerdotium suscipere possit, & actu suscipiat. 5. illegitimè nati, nisi sint per subsequens Matrimonium legitimati, vel à Pontifice dispensati. Quò spectarent nati ex parentibus hæreticis juxta c. 15. de hæret. nisi in Germania, ubi hæretici tolerantur, huic constitutioni esset derogatum. 6. Neophyti seu recentemente conversi juxta 1. Tim. 3. non enim expedit statim fieri Doctorem, qui primum cœpit esse discipulus. 7. Novitii & nondum expressè professi, in ordine ad consequendam Prælaturam Regularem, etiam sui Ordinis; cum necesse sit, ut per notabile tempus post professionem Religiosam bene prius didicerit, quid alios doceat præpositus. 8. corpore vitiosi, qui nimirum ea sunt corporis dispositione, ut vel omnino non, vel saltem non decenter, fungi possint munere suo. Quò spectant & alii, qui propter defectum aliquem, tanquam Irregulares, repelluntur ab Ordinibus. Ita disponitur c. 3. de at. & qual. c. 7. h. t. Trid. s. 22. c. 2. & s. 24. c. 12. de Ref. c. 20. 28. 37. h. t. cum Trid. s. 25. c. 21. de Regular. tit. de corpore vitiosis, de tempor. ordinandis. & de at. & qual. &c. Vide etiam, quæ diximus de iis, qui postulari nequeunt, tit. præced. n. 6.

21. **Oppones 1.** Videmus, Magnorum Principum filios teneræ adhuc ætatis, litterarum, & Ordinum expertes assumi in Episcopos, & confirmari à Pontifice: ergo propter defectum ætatis, scientiæ, Ordinum non est aliquis ineligibleibilis. 2. Videmus, præsertim in Gallia, Abbatis & Prælaturas Regulares conferri Sæcularibus & non Religiosis in commendam, vel Religioso alterius Ordinis: ergo à fortiori ad eas assumi potest Novitius & nondum expressè professus, præsertim ejusdem Ordinis. 3. ad 1. id utique fieri potest per dispensationem Pontificis, & indultum eligibilitatis ab eodem concessum, si subsit gravis causa, v. g. magna Ecclesiæ utilitas, per can. s. d. 61. Magnorum Principum potentia, præsertim in locis, ubi hæretici invalescunt, in protegendam Ecclesiam supplet illos defectus. Interim tamen & isti Principes, si promoveantur ad Prælaturas, debent suscipere Ordines saltem minores, & constituere Officiales ac Administratores omnigenæ scientiæ & peritiæ claros. Ad 2. Id pariter non excedit potestatem Pontificis, supra Jus Ecclesiasticum eminentis; quamvis in Germania, ubi Regularibus libera relinquitur electio, non soleat (imò juxta aliquos propter Concordatam Germaniæ nequeat) Pontifex dispensare, ut Monasterio præsit non Religiosus, vel Religiosus alterius Ordinis, Regularibus invi-

tis. Simili ferè modo non solet (vel juxta aliquos nec potest) Papa Canonicis Sæcularibus invitis dare Episcopum, qui non sit de gremio vacantis Ecclesiæ, propter eadem Concordatam: cujusmodi privilegium, ne invitis detur Episcopus ex aliena Ecclesiâ, si in Ecclesiâ vacantis gremio reperiatur dignus, habetur can. 13. d. 61. cit.

Dico 2. Ineligibiles ex delicto sunt 1. semel repulsi propter vitium personæ, saltem in ordine ad Prælaturam ejusdem Ecclesiæ. 2. consentientes in electionem sui per abusum Sæcularis potestatis factam. 3. ambitiosi, qui nempe in electionem sui (non ut faciendam) sed ut jam factam consentiunt ante formatum & publicatum communis electionis Decretum. Quò etiam referri possunt velut suspecti de ambitione, qui precibus sollicitant sui electionem, nisi desiderant Prælaturas sincera intentione, ut profint Ecclesiis & subditis; tunc enim verum esset illud Apostoli, qui Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat: sed hoc rarum est hoc tempore. 4. retinentes plura beneficia incompatibilia, ut sunt dignitates, personatus &c. tempore electionis, non obtenta prius dispensatione, scilicet propter notam cupiditatis. 5. Intrusi, h. e. qui propria auctoritate scienter sine titulo & Canonica institutione Prælaturam, vel aliud Beneficium, accipiunt vel retinent, aut ante obtentam confirmationem administrant Prælaturam, saltem in ordine ad eandem Prælaturam, vel idem beneficium consequendum. 6. Sacrilegi, pagani, Ecclesiæ persecutores. 7. falsarii litterarum Apostolicarum. 8. perjuri. 9. usurarii notorii, & publici aleatores. 10. Sodomitæ habitus. 11. hæretici, etiam jam absoluti ab hæresi, eorumque fautores, defensores &c. 12. Simoniaci, seu qui mediante pecunia vel alia re temporali suffragia & sui electionem obtinuerunt; tenerique electus, vel de alio beneficio Simoniace provissus, in conscientia illud una cum fructibus restituere, etiamsi electo vel provisso ignorante Simoniam commississent alii; nisi ipse prius expressè contradixisset, ne circa sui promotionem committeretur Simonia, vel nisi aliquis in fraudem, ut electum vel provissum redderet inhabilem, dedisset pecunias; quia juxta c. 15. de Refr. malitios hominum est obviandum. Si Simonia est opere completa, seu res temporalis data, & electio obtenta, hæc irrita est ipsò jure: si solum promissa, irritanda. Præterea Simoniace electus vel provissus nec per novam electionem aut provisionem consequi potest eandem Prælaturam vel Beneficium, imò propter excommunicationem, quam incurrit ipse & mediatores, nec alia Beneficia; antequam ab illa absolvatur & poenitentiam egerit. Dispensare autem potest solus Papa, nisi citra culpam electi fuisset commissæ Simonia. c. 12. c. 43. c. 46. c. 54. h. t. c. 5. de concess. præb. cum c. 5. h. t. in 6. arg. c. 34. eod. X. arg. c. 7. de crim. falsic. 10. de Jur. jur. c. 11. de excess. Prælat. Bull. horrendum Pii V. c. 2. de hæret. in 6. v. hæretici autem. c. 23. 27. 33. & extrav. 2. inter comm. de Simonia, cum c. 59. h. t. Denique universim repelluntur tan-

quam ineligibiles personæ viles, & infames propter crimen notorium, v. g. homicidii, inobedientiæ contumacis, violati interdicti, adulterii, incestus, veneficii &c. quia isti etiam repelluntur à susceptione SS. Ordinum, nec personis vilibus & infamibus portæ dignitatum patere debent. *c. 11. cit. c. penult. seu 87. de R. 7. in 6.* Sive deinde sit infamia juris, sive infamia facti: hoc tamen inter utramque discrimen est, quod infames infamia juris (seu vel per legem, vel per sententiam iudicis infamia) eligi nunquam possint, nisi per dispensationem legitimi Superioris relaxetur infamiae poena: infames autem infamia facti (seu qui propter crimen publicè notum malè audiunt) eligi valeant post constantem & notoriam emendationem.

Dico 3. Ineligibiles ratione censurarum sunt
25 1. excommunicati, etiam excommunicatione Minore. 2. suspensi, non tantum ab officio, sed etiam à beneficio tantum. 3. personaliter interdicti. 4. violatores interdicti localis per celebrationem. *c. 7. § fin. de Clerico excom. c. 8. de consuet. § c. 8. de etat. § qual. c. 18. de sent. excom. in 6.* Procedunt hæc, etiam si excommunicati, suspensi, & interdicti, sint tolerati; quia per tolerationem, quam induxit Martinus V. in Extrav. Ad evitanda, nullum favorem concedere voluit ipsis censuratis, sed aliis fidelibus, ne coniciantur in scrupulos, si forte cum ipsis communicent. Huc quoque referri possunt Irregulares quicunque ex delicto; licet enim peculiaris textus, de irregularibus generatim omnibus loquens, non facile adduci possit; ratio tamen id evincit, & communis DD. quia irregularis quilibet est inhabilis ad officium administrandum: beneficium autè & Prælatūra datur propter officium. *c. fin. de Rescr. in 6.* nisi nempe dispensationem obtinuerit.

26 Quæres, an electio indigni, seu prohibiti eligi, sit irrita ipso Jure, vel solum irritanda per sententiam Superioris? R. 1. Electio indigni, qui talis est propter defectum aliquem ex recensitis, ipso Jure est irrita; vel enim est defectus juris Naturalis? & absolute est inhabilis ad Prælaturam, vel est juris Positivi? & inducit impedimentum Canonicum: sed laborans impedimento Canonico non valet eligi, sed postulari debet juxta superius dicta tit. præced. electio autem illius, qui postulari debet, juxta omnes est invalida. juxta *c. 20. de Elect. R. 2.* Electio indigni, qui talis est propter delictum, tunc est irrita ipso Jure, quando id exprimit ipsum Jus, scilicet non solum prohibendo, sed etiam irritando electionem. Sic irritat electionem Simoniaci, ambitiosi, intrusi, criminosi seu infamis propter crimen, falsarii litterarum Apostolicarum; hos enim ultimos *c. 7. de crim. fals. privat beneficiis obrentis etiam, consequenter & à fortiori obtinendis. R. 3.* electio indigni, qui talis est propter censuram, nimirum excommunicationis, vel suspensionis, vel interdicti, ipso Jure est nulla, nisi electus laboret solum excommunicatione minore; hujus enim electio *c. fin. de Clerico excom.* dicitur irritanda tantum. Reliqua patent ex Juribus *n. 24. 25. al.*

legatis. R. 4. Electio laborantis irregularitate aliqua à specificè allatis distincta, probabiliter non est irrita ipso Jure, quia non reperitur expressum; per hoc enim, quod Jus prohibeat tales promoveri, non statim hoc ipso irritat eorum promotionem. per *c. 6. de concess. præb. in 6.* Innoc. Franc. Palao & alii contra multos. Irritanda tamen erit utpote facta contra prohibitionem juris. *arg. c. 18. b. t. & facta de tali persona, quam Superior confirmare nequit. arg. c. 1. de at. § qual. Ex dictis jam oritur aduā non minus, quam utilis controversia, utrum electio, ipso Jure nulla in foro externo, etiam hoc ipso nulla sit in foro interno, ita ut nullum omnino Jus, etiam in foro conscientiae tantum, tribuat electo, seu ut sine peccato acceptari & retineri nequeat Prælatūra per electionem delata. Ad quam R. &*

Dico 4. Indignus propter defectum vel impedimentum, Jure humano introductum, si eligitur, nec per sententiam repellitur, validè & licitè in foro interno acceptat retinetque Prælaturam, vel aliud Beneficium, saltem ordinariè. Quamvis itaque electio in foro externo sit nulla, sæpe tamen in foro interno ante sententiam nulla non est, sed tribuit Jus electo & proviso acceptandi, confirmato autem vel instituto retinendi (etiam absque dispensatione, aut revalidatione tituli, v. g. per triennalem possessionem juxta regulam Cancellar. 36.) Ita contra Suar. *l. 5. c. 24. n. 9.* Barbosa. in *c. 42. de Elect.* atque alios magni nominis Theologos & Jurisconsultos Canonistarum Antesignani Innoc. Panormiti. Felin. Jon. Andr. item Sylv. Navar. Laym. Passerinus & alii apud P. Wieselner. *hic n. 191.* ubi quidem loquitur de electione irrita propter non observatam formam substantialem, tota tamen ejus doctrina & fundamenta applicari possunt etiam electioni propter alium defectum juris humani tantum irritatæ. Prob. Electio, quæ spectato Jure Naturali & Divino non est irritata pro foro interno, valida est pro foro interno: sed electio indigni, carentis tamen impedimento juris Naturalis aut Divini, valet de Jure Naturali & Divino, ut nemo negat; nec Jure Positivo humano est irritata pro foro interno; quod probatur tum negativè; quia Jus Positivum Ecclesiasticum, quando irritat electionem indigni, ordinariè nullam facit mentionem fori interni; tum positivè ex illis textibus, qui electiones, ipso Jure irritas, dicunt esse irritandas, rescindendas, cassandas &c. uti *c. 7. § 8. de consuet. c. 1. de postul. Præl. c. 40. b. t.* Sed si pro utroque foro essent irritatæ, non possent amplius irritari & cassari. Id quod confirmatur 1. ex illis textibus, qui electiones vel alios actus irritant, & subinde addunt tales clausulas, quibus indicatur irritatio etiam pro foro interno, ut si dicant: *absque alia declaratione. vel: quod obtentum est, non valeat retineri. vel: etiam in foro anime non suffragentur:* ergo, ubi similis clausula non adjicitur, uti in plerisque electionibus irritatis propter impedimentum juris humani tantum, in foro conscientiae non sunt

sunt irritata. Confirm. 2. Non debet asseri irritatio pro foro interno, si ea non satis exprimitur in Jure; cum in dubiis benignior interpretatio preferenda sit, & in obscuris minimum sit sequendum. Reg. Jur. 30. in 6. Et contra eum, qui legem dicere potuit apertius, interpretatio facienda. Reg. 62. in 6. Sed non est satis expressa, saltem ordinariè, irritatio pro foro interno; & ad summum inter Auctores dubium est, an Jus humanum irritans electionem indigni voluerit irritare pro utroque foro, & electum in conscientia obligare ad non acceptandam, vel non retinendam Prælaturam, antequam nullitas declararetur per sententiam. Confirmatur 3. Jus obtinet finem suum, scilicet ut excludatur indignus, sufficienter per hoc, quod irritet electionem pro foro externo; quia sic non facile promovebitur indignus, quia confirmari ejus electio non potest, & si notetur indignitas, & orturum inde aliquid damnum Ecclesiæ, per sententiam removeri electus, imò & confirmari; nisi summus Pontifex, impedimenti ignarus, confirmasset. Dixi in asseritione, saltem ordinariè; quia aliquæ electiones indignorum sunt etiam irritata pro foro interno, ut electio Simoniacæ, electio irretiti excommunicatione majore, electio notati infamæ Juris. Excomm. 2. de Simon. inter Comm. c. 7. de Cleric. excomm. c. 11. de excessu, arg. L. un. C. de infamibus. lib. 10. §. l. 2. C. de dignitat. lib. 12. Infamia Juris, inquam; nam infamis infamia facti, si nemo ipsi obijciat vitium infamiae, recipere & retinere in conscientia potest. Pirh. hic n. 101. ubi clarè tenet nostram sententiam. Pariter recipere & retinere Prælaturam vel beneficium potest electus, vel provisor, qui laborat defectu natalium, debita ætatis &c. si nemo ipsi quidquam opponat, nec à Judice declaratur nullitas electionis vel provisionis.

48 Oppones. Actus ab illo gestus, qui caret potestate gerendi, est ita nullus, ut ne quidem in conscientia tribuat ullum jus, aut ullam pariat obligationem; sed electio quæcunque indigni, à Jure Ecclesiastico irritata, sit à non habentibus potestatem eligendi: ergo ita est nulla, ut ne quidem in conscientia tribuat ullum jus electio. Ma. est clara, quia actus, à non habente potestatem agendi gestus, habet se sicut actus omnino non gestus. Min. constat inde, quia Jus electoribus non dedit potestatem eligendi indignum. R. N. Min. Jus prohibens eligi indignum non adimit electoribus vocem activam, adeoque nec potestatem eligendi, sed potius illi, qui secundum Jus Naturale & Divinum esset eligibilis, adimit vocem passivam seu eligibilitatem, & quidem ordinariè solum pro foro externo, uti probavimus. Itaque electoribus præcisè prohibet, ne talem eligant; prohibitio autem per se non adimit potestatem agendi; alias Clericus v. g. expendens bona beneficia in usus profanos, & laicus Matrimonium contrahens cum impedimento impediendo, aut contra interdictum Ecclesiæ, ageret invalidè; quod utique falsum est. Relege dicta de Constitutionibus n. 68. & 69. Item vide dicenda infra. n.

Dico 5. Est obligatio gravis eligendi ad Prælaturas Ecclesiasticas digniorem; quamvis electio minus digni, qui tamen absolute dignus & habilis est, sit valida. Prior pars est decisa in Trid. Sess. 6. §. 24. utrobique c. 1. de Ref. & ab Innoc. XI. per condemnationem propositionis 47. inter confixas. Unde opposita sententia Viviani & sequacium non amplius est probabilis. Exigit etiam id ipsum Justitia Distributiva. Posterior liquet ex eo, quod electio digni, omisso digniore, nullibi sit irritata. Per digniorem intelligo universim non illum, qui alios superat probitate morum, vel scientiarum peritiâ, vel utraq; sed qui pensatis omnibus creditur utilior Ecclesiæ. Trid. Sess. 24. c. 1. cit. & aptior ad ministerium ratione Prælatursæ peragendum. Unde quamquam subinde pro digniore habendus sit, qui sanctior est, subinde quid doctior, subinde qui prudentia & rerum agendarum dexteritate excellentior; sæpe tamen dignior erit, qui, competentis probitate & doctrinâ non destitutus, nobilior est sanguine aut potentior bonis temporalibus, uti sunt Principum & Magnatum filii, præsertim in locis hæreticorum, vel aliis, ubi Ecclesiæ indigent potenti protectore contra Hæreticos, Schismaticos, perversos Catholicos. In Prælaturis tamen Regularium minus attenditur nobilitas. Illud præterea semper præ oculis habendum est, ut, si forte ex mente Fundatorum, vel Statuto speciali, promovenda sint persona, ex certo loco, diocesi, collegio, natione &c. oriunda & aliqua ex tali loco, diocesi, collegio, natione, sit digna & capax, non assumatur aliquis extraneus; quia extraneus in concursu talis personæ, quam requirit fundator vel statutum, non tantum non est dignior, sed ne dignus quidem, propter defectum qualitatis requisitæ. Tamen verò per se sit peccatum mortale, eligere minus dignum, excusari tamen electores possunt vel ab omni, vel saltem à peccato gravi. 1. ex parvitate materiæ, si nempe sit modicum discrimen inter dignum & digniorem; eum ex tam modica differentia non videatur esse periculum gravis incommodi vel damni in Ecclesiam vel subditos redundaturi ex promotione minus digni; quæ tamen ratio fuit sub gravi præcipiendi electionem dignissimi, seu dignioris cæteris. 2. ex incertitudine, quisnam sit absolute dignior, & si unus altero ex probabili solum conjectura videatur utilior futurus. 3. si dignior utilius occupetur alio munere inferiori; vel ex industria servetur ad Prælaturam eminentiorem, aut beneficium melius brevi vacaturum. 4. si prævideatur, quod dignior non sit diu administraturus Prælaturam vel beneficium, sed brevi iterum resignaturus; nam crebræ mutationes non profunt Ecclesiis. 5. si nulla sit spes, quod quis suffragio suo profuturus sit illi, quem judicat digniorem, eo quod videat, cæteros omnes inclinare in minus dignum. Si tamen per suum suffragium posset multum ei prodesse, saltem ad aliam electionem, teneretur digniori illud dare sub mortali.